

**Załącznik
do Uchwały Nr VIII/35/24
Rady Miejskiej w Szydłowcu
z dnia 11 grudnia 2024 r.**

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
na lata 2025-2030
Gminy Szydłowiec**

Spis treści

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I – PODSTAWY PRAWNE.....	6
ROZDZIAŁ II – ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SZYDŁOWIEC	7
II.1 WPROWADZENIE	7
II.2 DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ – WNIOSKI I REKOMENDACJE	7
II.3 STATYSTYKA DOTYCZĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ	11
II.4 ZASOBY INSTYTUCJONALNE	14
ROZDZIAŁ III – ADRESACI PROGRAMU	15
ROZDZIAŁ IV – CEL GŁÓWNY ORAZ CELE STRATEGICZNE PROGRAMU	16
IV.1 CEL GŁÓWNY	16
IV.2 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU.....	16
ROZDZIAŁ V – ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	23
V.1 WPROWADZENIE	23
V.2 POWOŁYWANIE I SKŁAD ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO	23
V.3 FUNKCJONOWANIE I DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.....	24
V.4 ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO.....	25
V.5 GRUPY DIAGNOSTYCZNO-POMOCOWE	26
V.6 SKIEROWANIE OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DO UCZESTNICTWA W PROGRAMACH POMOCOWYCH	29
ROZDZIAŁ VI – REALIZACJA PROGRAMU I FINANSOWANIE	31
ROZDZIAŁ VII – PROGNOZA ZMIAN	32
ROZDZIAŁ VIII – MONITORING I EWALUACJA.....	33
ZAKOŃCZENIE	34
SPIS TABEL	35

Wstęp

Zjawisko przemocy domowej jest definiowane przez art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Należy zaznaczyć, że ustawa ta została gruntownie znowelizowana w 2023 r. (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw), włącznie z samą nazwą tego aktu prawnego. Dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie” zostało zastąpione przez „przemoc domową”. Dodatkowo, rozszerzono zakres zadań podmiotów, które tworzą cały system przeciwdziałania przemocy domowej (szczególnie w obszarze zadań gmin). Wspomniana definicja przemocy domowej charakteryzuje ją jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Można wyróżnić kilka rodzajów przemocy:

- przemoc fizyczną, polegającą na użyciu siły fizycznej w celu wyrządzenia krzywdy drugiej osobie,
- przemoc psychiczną, mającą na celu kontrolowanie, zastraszanie, poniżanie lub manipulowanie emocjami osoby drugiej osoby,
- przemoc seksualną, obejmującą działania seksualne narzucane komuś wbrew jego woli,
- przemoc ekonomiczną, polegającą na kontrolowaniu finansów w sposób, który ogranicza wolność i zdolność do samodzielnego funkcjonowania drugiej osoby,
- zaniedbywanie, polegające na systematycznym niepodejmowaniu działań, które są niezbędne do zaspokojenia podstawowych potrzeb osoby zależnej, np. dziecka, osoby starszej czy osoby z niepełnosprawnością.

Osoby mogą być uwięzione w przemoc w trzech niezależnych lub mocno powiązanych, a nawet nakładających się rolach:

- osoby doznającej przemocy;
- osoby obserwującej przemoc;
- osoby stosującej przemoc.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej wymienia następujące osoby doznające przemocy domowej:

- małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i ich małżonkowie oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, wobec których jest stosowana przemoc domowa;
- małoletni, wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Zgodnie ze wspomnianą ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej (art. 6 ust.2), do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;

3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Niniejszy Program dedykowany jest mieszkańcom gminy Szydłowiec, w szczególności:

1. rodzinom i osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej,
2. rodzinom i osobom zagrożonym zjawiskiem przemocy domowej,
3. świadkom przemocy domowej,
4. osobom stosującym przemoc.

Rozdział I – Podstawy prawne

Podstawę prawną opracowania niniejszego Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Szydłowiec (dalej jako: Program) stanowi ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424 ze zm.), a także następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997r., Nr 78, poz. 483 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 17 ze zm.);
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 37 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 ze zm.);
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.);
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1939 ze zm.);
9. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1491);
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870).

Dokument jest również zgodny z Konwencją Stambulską – Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzona w Stambule dnia 11 maja 2011 r. – ratyfikowana przez rząd polski w 2015 r., a także Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Niniejszy Program uwzględnia także wytyczne zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Szydłowiec na lata 2015-2025 (przyjętej Uchwałą Nr 84/XV/15 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 11 grudnia 2015 r.) oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szydłowiec na lata 2021-2028 (przyjętej Uchwałą Nr XXV/183/20 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 27 listopada 2020 r.).

Rozdział II – Analiza zjawiska przemocy domowej w gminie Szydłowiec

II.1 Wprowadzenie

Gmina Szydłowiec to gmina miejsko-wiejska położona w województwie mazowieckim, w powiecie szydłowieckim. Sąsiaduje z gminami: Bliżyn, Chlewiska, Jastrząb, Mirów, Orońsko, Skarżysko Kościelne, m. Skarżysko-Kamienna, Wieniawa oraz Wolanów.

Gmina Szydłowiec w 2023 roku liczyła 17 212 mieszkańców, z czego 48,9% stanowiły kobiety, a 51,1% - mężczyźni. Liczba ludności w gminie w ostatnich latach notowała trend spadkowy.

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Szydłowiec w podziale na płeć w latach 2021-2023

Grupa wiekowa	2021	2022	2023
Ogółem	17 548	17 354	17 212
Kobiety	8 583	8 468	8 411
Mężczyźni	8 965	8 886	8 801

Źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

W ramach analizy zjawiska przemocy w gminie Szydłowiec przedstawiono wybrane wnioski oraz rekomendacje z przeprowadzonych badań ankietowych, których efektem jest Diagnoza Problemów Społecznych na terenie gminy Szydłowiec. Kolejno, przedstawiono dane statystyczne dotyczące ujawnionych faktów przemocy domowej (zaznaczyć trzeba, że dane te z pewnością nie obrazują w całości skali problemu przemocy). Na koniec, powyższe informacje uzupełniono o przedstawienie posiadanych zasobów.

II.2 Diagnoza zjawiska przemocy domowej – wnioski i rekomendacje

Diagnoza zjawiska przemocy domowej została przeprowadzona wśród mieszkańców gminy Szydłowiec w 2024 roku. W badaniu łącznie udział wzięło 317 osób (100 dorosłych mieszkańców oraz 217 uczniów). Badanie obejmowało problem przemocy.

Wnioski

Problem przemocy według dorosłych mieszkańców

- Mieszkańcy gminy mają wysoką świadomość na temat różnych form przemocy. Największy odsetek respondentów (93%) uznaje pobicie pięścią lub przedmiotem za akt przemocy. Spoliczkowanie i dotykanie miejsc intymnych są postrzegane jako przemoc przez odpowiednio 81% i 79% badanych, co wskazuje na silne rozumienie granic fizycznych. Przemoc słowna, taka jak obrażanie i wyzywanie (72%) oraz wyśmiewanie i obraźliwe SMS-y (71%), jest również dostrzegana jako poważny problem. Natomiast zmuszanie do oglądania rozebranych osób i zabranie pieniędzy są postrzegane jako przemoc przez odpowiednio 68% i 69% respondentów. Z kolei klaps, który uznaje za przemoc 53% badanych, sugeruje rosnące odrzucenie fizycznych kar wobec dzieci.
- Rodziny z problemem alkoholowym są postrzegane jako najbardziej narażone na przemoc domową, co uznało 95% respondentów. Rodziny ubogie i wielodzietne są w mniejszym stopniu, ale nadal dostrzegane jako grupy ryzyka, odpowiednio przez 37% i 25% badanych. Rodziny niepełne są postrzegane jako zagrożone przez 21% respondentów, podczas gdy 33% uważa, że każda rodzina może być potencjalnie narażona na przemoc.
- Większość mieszkańców (63%) uważa, że przemoc domowa występuje w ich miejscowości, a 31% nie jest pewnych tej kwestii. Tylko 6% respondentów jest przekonanych, że w ich okolicy nie ma przemocy domowej.
- Alkoholizm jest najczęściej wskazywaną przyczyną przemocy domowej (95%) na terenie gminy. Wychowanie w domu rodzinnym oraz narkomania są również uważane za ważne czynniki, z odpowiednio 46% i 41% badanych. Zazdrość o partnera oraz warunki materialne są mniej, ale nadal istotne, wskazywane przez 39% i 37% respondentów. Niskie wykształcenie rodziców oraz inne czynniki wymienione przez 4,76% badanych również mają wpływ na przemoc domową.
- Najczęstszymi sprawcami przemocy domowej są mężczyźni (90%), podczas gdy kobiety (49%) oraz dzieci i młodzież (33%) są również wskazywani jako osoby stosujące przemoc. W kontekście osób, które przemoc doświadczają najczęściej wskazywane są dzieci i młodzież, (52%), a także kobiety (40%).
- Większość respondentów (58%) nigdy nie doświadczyła przemocy, jednak 42% przyznało, że miało z nią do czynienia. Przemoc psychiczna jest najczęściej zgłaszaną formą przemocy (88%), podczas gdy przemoc fizyczna dotyczy 71% badanych.
- Przemoc rówieśnicza w szkołach jest dostrzegana przez 70% dorosłych mieszkańców. Najczęściej zgłaszane formy to oskarżanie, ośmieszanie i przezywanie (94%), a także znęcanie się (76%) i zastraszanie (69%).

- Oddziaływanie rówieśników (87%) i atmosfera w domu rodzinnym (87%) są uważane za kluczowe czynniki wpływające na agresję w szkołach. Media, takie jak gry komputerowe i telewizja, również mają znaczący wpływ (71%).
- Największe przeszkody w szukaniu pomocy to brak wiary w skuteczność pomocy (83%), wstyd (81%) oraz strach przed osobą stosującą przemoc (79%). Uzależnienie od sprawcy (68%) i poczucie winy (51%) są również istotnymi barierami.
- Tylko 17% respondentów przyznało się do stosowania przemocy. Najczęściej zgłaszaną formą jest przemoc psychiczna (65%), a fizyczna (41%).
- Większość mieszkańców (66%) uważa, że osoby z zewnątrz powinny ingerować w sprawy rodzinne, choć 16% jest przeciwna takim interwencjom.
- Najwięcej respondentów (67%) preferuje szukanie pomocy na Policji, ale także Ośrodek Pomocy Społecznej i Telefon Zaufania są popularnymi wyborami, wskazanymi przez odpowiednio 37% i 36% badanych.

Problem przemocy według uczniów

- Za przemoc wśród uczniów zdecydowanie uznawane są akty fizyczne, takie jak pobicie pięścią lub przedmiotem (87,10%), obrażanie i wyzywanie (68,20%), a także spoliczkowanie (64,06%). Rosnąca świadomość cyberprzemocy została podkreślona przez 49,77% uczniów, którzy wskazali wyśmiewanie, także w Internecie, jako formę przemocy. Mniej uczniów uznaje krytykowanie wyglądu (36,87%) i zawstydzanie w obecności innych (32,72%) za przemoc, co sugeruje, że takie działania są traktowane jako mniej szkodliwe.
- 80,65% uczniów wskazało na nadużywanie alkoholu lub innych używek, a 69,12% na problemy rodzinne jako kluczowe czynniki sprzyjające przemocy.
- Prawie połowa uczniów (46,08%) przyznała, że była świadkiem przemocy, najczęściej w szkole (65%) oraz w miejscach publicznych (37%). Dodatkowo 71% uczniów wskazało, iż widziało jak przemoc była stosowana wobec kolegów i koleżanek, co podkreśla skalę tego problemu w środowisku szkolnym.
- Najczęściej zgłaszane formy przemocy w szkołach to przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie (80%), a także popychanie i szarpanie (68%).
- 15,21% respondentów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec rówieśników. Jednak zdecydowana większość, czyli 84,79%, odpowiedziała, że nie miała takiego doświadczenia.
- W kwestii stosowania przemocy przez badanych uczniów, 14,75% z nich przyznało, że zdarzyło im się być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc, podczas gdy 85,25% odpowiedziało negatywnie.

- Większość uczniów ocenia atmosferę w domu pozytywnie (66,36% „bardzo dobrze”), natomiast w sytuacjach konfliktowych 49,31% uczniów wybiera izolację, co może sugerować unikanie konfrontacji.
- 19,35% uczniów zna lub podejrzewa, że ktoś z ich znajomych jest ofiarą przemocy domowej, a 9,68% uczniów przyznało, że sami byli ofiarami takiej przemocy.
- Większość uczniów (67,74%) uznaje przemoc za przestępstwo, a 78,34% zgadza się, że przemoc psychiczna jest równie bolesna jak fizyczna.
- Najbardziej atrakcyjne dla uczniów formy działań prewencyjnych to pogadanki i prelekcje (39,63%), a także filmy edukacyjne (30,41%).

Rekomendacje

Problem przemocy, zarówno w domu, jak i w szkole, jest istotnym wyzwaniem, przed którym stoi gmina Szydłowiec. Wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów jednoznacznie wskazują na potrzebę intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki, edukacji i wsparcia. Rekomendacje przedstawione poniżej mają na celu rozbudowanie interdyscyplinarnego systemu wsparcia, który nie tylko ograniczy skalę przemocy, ale również wzmocni poczucie bezpieczeństwa i społecznej solidarności wśród mieszkańców gminy:

- Zintegrowanie działań różnych instytucji (policji, ośrodka pomocy społecznej, służby zdrowia, placówek edukacyjnych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej) realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu stworzenia spójnego systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy.
- Regularne spotkania zespołu interdyscyplinarnego, który będzie analizować konkretne przypadki przemocy i uzależnień oraz podejmować decyzje o działaniach interwencyjnych.
- Organizowanie kampanii informacyjnych na temat przemocy, jej konsekwencji, sposobów zgłaszania oraz dostępnych form wsparcia i pomocy poprzez ulotki, plakaty, broszury oraz media lokalne.
- Wykorzystywanie mediów społecznościowych i Internetu do rozpowszechniania informacji o problemie przemocy oraz sposobach jej przeciwdziałania.
- Zapewnienie dostępu do bezpłatnych usług psychologicznych dla osób doświadczających przemocy.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia.
- Organizowanie wydarzeń integracyjnych, takich jak warsztaty, wykłady, pikniki i festyny, promujących zdrowe relacje międzyludzkie i przeciwdziałających izolacji społecznej.
- Zorganizowanie warsztatów, wykładów, pogadanek dla uczniów w zakresie rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami i stresem.

- Rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, takich jak broszury, ulotki i plakaty na temat przemocy domowej, które będą dostępne na terenie szkoły.
- Prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do rodziców, dotyczących rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy domowej oraz wpływu nadużywania używek na dzieci.
- Spotkania z przedstawicielami służb porządkowych w szkołach, mające na celu edukację uczniów na temat bezpieczeństwa oraz prawidłowego reagowania na przemoc.
- Organizowanie festynów i imprez profilaktycznych, które będą promować zdrowy styl życia i pozytywne zachowania społeczne.
- Rozwijanie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez organizowanie szkoleń, wykładów, warsztatów dla przedstawicieli instytucji i organizacji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy.
- Wsparcie psychologiczne: zapewnienie stałego dostępu do konsultacji psychologicznych dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.
- Współpraca z podmiotami realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy.

II.3 Statystyka dotycząca przemocy domowej

Dane na temat procedury „Niebieskie Karty”, dedykowanej przemocy domowej, to jedne z bardziej wiarygodnych statystyk obrazujących skalę tego zjawiska w danej jednostce. W 2023 roku procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto dla 36 rodzin, a w przypadku 22 ją kontynuowano – to więcej niż w latach wcześniejszych. Obserwuje się także niepokojący trend wzrostowy w licznie osób stosujących przemoc, jak i doświadczających przemocy. Wśród osób stosujących przemoc dominują mężczyźni, wśród jej doświadczających – kobiety.

Tabela 2 Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w gminie Szydłowiec w latach 2021-2023

Kategoria	Podkategoria	2021	2022	2023
Liczba rodzin, dla których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”		28	21	36
Liczba kontynuowanych procedur „Niebieskie Karty”		11	11	22

Liczba osób stosujących przemoc	Ogółem	31	21	39
	Kobiety	3	0	3
	Mężczyźni	28	21	36
Liczba osób doznających przemocy	Ogółem	36	25	49
	Kobiety	26	21	32
	Mężczyźni	5	1	7
	Dzieci	5	3	10
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	Kart C	8	17	37
	Kart D	8	17	29

Źródło: Urząd Miejski w Szydłowcu.

Poniżej – dane Policji na temat jej działalności w obszarze przemocy domowej w gminie Szydłowiec. W 2023 roku liczba interwencji dotyczących przemocy domowej w gminie wyniosła 31 – ponad 2 razy więcej niż 2 lata wcześniej. Kilkanaście osób rocznie jest zatrzymywanych z podejrzeniem stosowania przemocy domowej. Także kilkanaście osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej rokrocznie było pod wpływem alkoholu.

Tabela 3 Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w gminie Szydłowiec w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	15	24	34
Liczba interwencji domowych, na których stwierdzono przemoc domową	14	22	31
Liczba zatrzymanych osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	12	13	12
Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej, będących pod wpływem alkoholu	12	16	16

Liczba osób umieszczonych w izbie wytrzeźwień po interwencji dotyczącej przemocy domowej	0	0	0
---	---	---	---

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Szydłowcu.

Przyjrano się także statystykom działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, które dają światło na obszar uzależnienia od alkoholu, stanowiący niejednokrotnie przyczynę zachowań przemocowych w rodzinach. Do Komisji wpływa rokrocznie kilkadziesiąt wniosków dotyczących podjęcia działań w ramach kompetencji – w ostatnich latach liczba ta notowała trend spadkowy. Rokrocznie w stosunku do kilkunastu osób podejmuje się czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu.

Tabela 4 Liczba wniosków, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Szydłowcu o podjęcie działań w ramach kompetencji w latach 2021-2023

Kategoria	2021	2022	2023
Liczba wniosków, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii o podjęcie działań w ramach kompetencji	58	36	32
Liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu	15	17	11

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Szydłowcu.

Warto pamiętać, że pewna część problemu przemocy domowej nie znajduje odzwierciedlenia w statystykach, gdyż część osób z nimi się borykających nie korzysta ze wsparcia, a problem bywa trudny do zauważenia na zewnątrz (zwłaszcza w przypadku przemocy psychicznej). Stąd istotnym elementem niniejszej diagnozy są wcześniej zaprezentowane wnioski z badania ankietowego, rozszerzające ogląd omawianego zagadnienia.

II.4 Zasoby instytucjonalne

Zasoby instytucjonalne na terenie gminy Szydłowiec – podmioty świadczące pomoc w zapobieganiu i przeciwdziałaniu przemocy domowej to:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szydłowcu,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,
- Urząd Miejski w Szydłowcu,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe i kościelne.

Dodatkowo, należy wskazać na instytucje powiatowe, obejmujące swoim działaniem teren gminy Szydłowiec, stanowiące wsparcie w realizacji działań wynikających z niniejszego Programu:

- Sąd Rejonowy w Szydłowcu,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (przy Sądzie Rejonowym),
- Ośrodek Zamiejscowy Prokuratury Rejonowej w Przysusze z siedzibą w Szydłowcu;
- Komenda Powiatowa Policji w Szydłowcu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szydłowcu;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szydłowcu i inne poradnie.

Rozdział III – Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Szydłowiec są:

- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- osoby doznające przemocy domowej i osoby stosujące przemoc domową,
- społeczność lokalna,
- przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Rozdział IV – Cel główny oraz cele strategiczne Programu

IV.1 Cel główny

Cel główny Gminnego Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2025-2030 Gminy Szydłowiec to:

Ograniczenie zjawiska przemocy domowej w gminie Szydłowiec poprzez skuteczną realizację działań interwencyjnych oraz profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci, młodzież i dorosłych.

IV.2 Cele strategiczne Programu

Cele strategiczne określone w niniejszym Programie wynikają z przeprowadzonej diagnozy skali zjawiska problemu przemocy domowej, jak również stanowią swego rodzaju kontynuację dotychczas podejmowanych działań (z uwzględnieniem zmian oraz koniecznością pogłębienia realizowanych zadań).

Cel strategiczny 1.	
Wysoka świadomość społeczna odnośnie problemu przemocy domowej	
Działania: - rozpowszechnianie materiałów na temat przemocy domowej (ulotki, plakaty) - wykorzystanie lokalnych mediów, jak i internetu (w tym mediów społecznościowych) do informowania o problemie przemocy domowej, jak i sposobach na poradzenie sobie z nim - realizacja kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej lub dołączenie do kampanii ogólnopolskich - realizacja innych działań profilaktycznych, informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych wśród mieszkańców w zakresie rozwiązywania problemu przemocy domowej - rozpowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania wsparcia w problemie przemocy domowej	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia

realizacja atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i wydarzeń integrujących i aktywizujących lokalną społeczność, budujących zdrowe relacje, wolne od przemocy i używek	podmioty kulturalne organizacje pozarządowe i religijne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: - liczba upowszechnionych materiałów informacyjnych na temat przemocy domowej - liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	

Cel strategiczny 2.	
Dzieci i młodzież skutecznie chronieni przez przemocą domową i innymi formami przemocy	
Działania: - edukacja dzieci i młodzieży na temat różnych form przemocy - organizowanie zajęć, warsztatów i pogadanek profilaktycznych na temat agresji i przemocy - realizacja zajęć dla dzieci i młodzieży na temat zdrowych sposobów rozwiązywania konfliktów - organizacja atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, wolnej od agresji i używek - udzielanie wsparcia psychologicznego dzieciom i młodzieży dotkniętym problemem przemocy domowej	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja placówki oświatowe podmioty kulturalne

	organizacje pozarządowe i religijne Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i inne poradnie
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • liczba uczestników zajęć edukacyjnych z zakresu przemocy dla dzieci i młodzieży	

Cel strategiczny 3. Efektywna reakcja na problem przemocy domowej	
Działania: • realizacja procedury „Niebieskie Karty” • prowadzenie działań interwencyjnych w odpowiedzi na przypadki przemocy domowej • kierowanie osób stosujących przemoc do programów korekcyjnych • kierowanie osób stosujących przemoc do terapeutów w tej dziedzinie • występowanie do Policji i Prokuratury w sprawie podejrzenia popełnienia przestępstw w związku z przemocą domową • zapewnianie schronienia osobom doznającym przemocy	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia organizacje pozarządowe i religijne

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” • liczba osób stosujących przemoc domową • liczba osób skierowanych do programów korekcyjnych	

Cel strategiczny 4.	
Skuteczne wsparcie osób dotkniętych problemem przemocy domowej	
Działania: • współpraca z Punktem Informacyjno-Konsultacyjnym i specjalistami zapewniającymi osobom doświadczającym przemocy pomoc, w szczególności w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego oraz opieki medycznej • kierowanie na terapię osób dotkniętych problemem przemocy • udzielanie pomocy finansowej i pozafinansowej rodzinom borykającym się z problemem przemocy domowej • utworzenie bazy danych miejsc i instytucji udzielających pomocy w zakresie przemocy domowej i upowszechnianie informacji o niej	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia

	organizacje pozarządowe i religijne Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i inne poradnie
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • liczba osób doznających przemocy domowej, którym udzielono wsparcia • liczba udzielonych porad w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym	

Cel strategiczny 5.	
Wysoka jakość systemu przeciwdziałania przemocy domowej	
Działania: • usprawnienie i przyspieszenie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy domowej • zintegrowana współpraca instytucji pomocy społecznej na rzecz rodzin borykających się z problemem przemocy domowej • podejmowanie działań na rzecz zwiększania dostępności specjalistycznego wsparcia dla rodzin w problemie przemocy, w szczególności psychologicznego • włączanie organizacji pozarządowych w działania skierowane na ograniczenie zjawiska przemocy domowej • uczestnictwo kadr zaangażowanych we wspieranie mieszkańców w problemie	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja

przemocy domowej w szkoleniach i warsztatach podnoszących kompetencje • zapewnienie szkoleń dla nauczycieli, pracowników socjalnych itd. w zakresie identyfikacji osób doznających przemocy • zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób pracujących z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy domowej	placówki oświatowe placówki ochrony zdrowia organizacje pozarządowe i religijne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • liczba uczestników szkoleń zwiększających kompetencje kadr odpowiedzialnych za reakcję na problem przemocy domowej	

Cel strategiczny 6.	
Systematyczne monitorowanie zjawiska przemocy domowej i ocena stanu zagrożenia tym zjawiskiem	
Działania: • monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” • diagnozowanie i stałe monitorowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy • monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą domową	Wykonawca/koordynator: Zespół Interdyscyplinarny Wsparcie/współpraca: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Urząd Miejski Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Policja placówki oświatowe

	organizacje pozarządowe i religijne
Termin realizacji: 2025-2030 (działanie ciągłe)	
Wskaźniki: • liczba rodzin, w których ustała przemoc domowa w wyniku procedury „Niebieskie Karty”	

Rozdział V – Zespół Interdyscyplinarny

V.1 Wprowadzenie

Wspomniana już nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z 2023 r., w znaczący sposób rozszerzyła i zmodyfikowała działalność Zespołów Interdyscyplinarnych. W art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej (dalej w niniejszym Rozdziale: ustawa) wprowadzono szereg szczegółowych rozwiązań dotyczących funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych. Dodatkowo, art. 16 ustawy nowelizującej nakazuje rozwiązanie dotychczasowych Zespołów i powołanie nowych (zgodnie z nowymi zasadami). W konsekwencji, konieczne jest przedstawienie zasad powoływania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego (w tym również grup diagnostyczno-pomocowych).

V.2 Powoływanie i skład Zespołu Interdyscyplinarnego

Art. 9a ust. 1 ustawy wskazuje wprost, że *„gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym”*. Kolejno, w ust. 2 wskazano, że Zespół Interdyscyplinarny powoływany jest przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

1. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
2. gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
3. Policji;
4. oświaty;
5. ochrony zdrowia;
6. organizacji pozarządowych.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi. Dodatkowo, w skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

W skład Zespołu mogą wchodzić również prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone powyżej, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Rada Gminy określa, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na pierwszym posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego członkowie Zespołu powołują ze swojego grona Przewodniczącego. Zespół wybiera również Zastępcę Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, który wykonuje obowiązki powierzone mu przez Przewodniczącego Zespołu i zastępuje go w czasie nieobecności.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w szczególności:

1. kieruje pracami Zespołu Interdyscyplinarnego;
2. organizuje pracę Zespołu Interdyscyplinarnego;
3. reprezentuje Zespół Interdyscyplinarny na zewnątrz.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie 12 miesięcy od dnia ich powołania w skład Zespołu przechodzą obowiązkowe szkolenie, realizowane przez samorząd województwa (zadanie własne samorządu województwa, zgodnie z art. 6 ust. 6 pkt 4 ustawy).

V.3 Funkcjonowanie i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Pierwsze posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego zwołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. Kolejne posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego są już zwoływane przez Przewodniczącego.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. O terminie posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego jego członkowie są informowani z 7-dniowym wyprzedzeniem.

Udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego jest obowiązkowy. Członek Zespołu Interdyscyplinarnego, który nie może uczestniczyć w posiedzeniu Zespołu, informuje Przewodniczącego Zespołu o przyczynach swojej nieobecności w terminie co najmniej dwóch dni roboczych przed zaplanowanym posiedzeniem tegoż Zespołu. Jednakże, niedotrzymanie tego terminu może być usprawiedliwione szczególnymi okolicznościami, w tym obłązną chorobą członka Zespołu Interdyscyplinarnego lub innym zdarzeniem losowym.

W przypadku co najmniej trzykrotnej nieusprawiedliwionej nieobecności członka Zespołu na posiedzeniu Przewodniczący informuje podmiot, który ten członek reprezentuje, o jego nieobecności (na piśmie lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną).

Zgodnie z art. 9a ust. 7c ustawy „w uzasadnionych przypadkach zespół interdyscyplinarny realizuje działania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2, za pomocą

środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną”.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki swojego funkcjonowania, jak również tryb oraz sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego (a także grup diagnostyczno-pomocowych) wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Zespół Interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Porozumienia te określają w szczególności sposób i formę wymiany informacji, a także kwestie dotyczące uczestnictwa członków grup diagnostyczno-pomocowych w posiedzeniach i pracach tych grup.

Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zagadnienia związane z przetwarzaniem danych osobowych przez Zespół Interdyscyplinarny bądź grupy diagnostyczno-pomocowe, określa art. 9c ustawy (szczególnie do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy realizacji powierzonych zadań – ust. 2, jak również złożenia stosownego oświadczenia – ust. 3).

V.4 Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy, Zespół realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. W ust. 2 tego przepisu, wskazano, że do zadań Zespołu należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;

5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 ustawy, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a ustawy – tzn. przekazanie dokumentacji, w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji bądź żołnierz Żandarmerii Wojskowej, Zespół Interdyscyplinarny informuje odpowiednio: komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji bądź komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w pkt 10.

Procedura „Niebieskie Karty” realizowana jest zgodnie z regulacjami określonymi w art. 9d, 9e, 9f oraz 9h ustawy oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

V.5 Grupy diagnostyczno-pomocowe

Grupy diagnostyczno-pomocowe są podmiotami, które zastąpiły dotychczasowe grupy robocze. Zgodnie z art. 9a ust. 10, grupę diagnostyczno-pomocową powołuje Zespół Interdyscyplinarny w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupę diagnostyczno-pomocową niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni od dnia otrzymania zgłoszenia o podejrzeniu wystąpienia przemocy domowej. Prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych są prowadzone w zależności od potrzeb wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

W skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi obowiązkowo:

1. pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej;

2. funkcjonariusz Policji.

W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.

Dodatkowo, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

- pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- asystent rodziny;
- nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;
- osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
- przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
- pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.

W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc domową w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także żołnierz Żandarmerii Wojskowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy udział żołnierza Żandarmerii Wojskowej nie jest możliwy, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej może wchodzić inna osoba wskazana przez przełożonego osoby stosującej przemoc domową lub jej przełożony.

Poszerzenie składu grupy diagnostyczno-pomocowej o dodatkowe osoby, następuje na wniosek obligatoryjnych członków tej grupy (pracownik socjalny, funkcjonariusz Policji bądź żołnierz ŻW).

Członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej są obowiązani podnosić swoje kompetencje poprzez uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

1. dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;

2. realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
3. zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
4. realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
5. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
6. występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
7. monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
8. zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
9. dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a. uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
 - b. wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
10. informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w pkt 5 i 6, są dla Zespołu Interdyscyplinarnego wiążące.

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Z kolei do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

W przypadku niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej grupa diagnostyczno-pomocowa odstępuje od dalszych działań, co jest dokumentowane w formie pisemnej i elektronicznej.

V.6 Skierowanie osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programach pomocowych

Jednym z uprawnień grup diagnostyczno-pomocowych jest występowanie do Zespołu Interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową (art. 9b ust. 8 pkt 5, które to wnioski, zgodnie z ust. 4 tegoż przepisu są dla Zespołu Interdyscyplinarnego wiążące).

Po rozpatrzeniu wskazanego wniosku, Zespół Interdyscyplinarny:

1. informuje osobę stosującą przemoc domową o skierowaniu jej do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
2. informuje osobę stosującą przemoc domową o podmiocie, który realizuje program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową lub program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową;
3. zobowiązuje osobę stosującą przemoc domową do zgłoszenia się, w terminie 30 dni od dnia doręczenia skierowania, do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
4. poucza osobę stosującą przemoc domową o obowiązku niezwłocznego dostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczeń (o których mowa w art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy);
5. poucza osobę stosującą przemoc domową, że w przypadku nieusprawiedliwionego niewykonywania przez nią obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy, w tym niedostarczenia zaświadczeń (o których mowa art. 4 ust. 6 pkt 2 i 4 ustawy), zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
6. zawiadamia właściwego starostę o skierowaniu osoby stosującej przemoc do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową oraz występuje z wnioskiem o przekazanie danych dotyczących terminów realizacji tych programów;
7. zawiadamia grupę diagnostyczno-pomocową o skierowaniu osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

Grupa diagnostyczno-pomocowa po upływie terminu określonego w ww. pkt 3 (tj. 30 dni) wzywa dwukrotnie, w odstępach maksymalnie 30-dniowych, osobę stosującą przemoc domową do przedstawienia zaświadczenia o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy .

W przypadku niedostarczenia grupie diagnostyczno-pomocowej wskazanego zaświadczenia w terminie 90 dni od dnia doręczenia skierowania (o którym mowa w ww. pkt 3), albo niedostarczenia zaświadczenia, o ukończeniu stosownego programu korekcyjno-edukacyjnego bądź psychologiczno-terapeutycznego w terminie 30 dni od dnia ukończenia programu, grupa diagnostyczno-pomocowa niezwłocznie występuje do zespołu interdyscyplinarnego o złożenie zawiadomienia, o którym mowa w ww. pkt 5 (tj. zawiadomienia o popełnieniu wykroczenia).

Zgodnie z nowelizacją ustawy dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Szydłowiec powołano uchwałą Nr LIII/394/23 Rady Miejskiej w Szydłowcu z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Szydłowiec oraz Zarządzeniem Nr 111/2023 r. Burmistrza Szydłowca z dnia 15 września 2023 roku w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Szydłowiec.

Rozdział VI – Realizacja Programu i finansowanie

Sprawne funkcjonowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej zakłada przede wszystkim koordynację i spójność działań, w tym sprawny i płynny przepływ informacji między partnerami – jednostkami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, policją, instytucjami oświaty, kultury, sportu, organizacjami pozarządowymi i innymi zajmującymi się przemocą domową.

Pełna realizacja wyznaczonych celów jest zatem uzależniona od stopnia zaangażowania tych podmiotów w stworzeniu systemu umożliwiającego rodzinie uzyskanie specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy, by sama stawiała się niezależna, wydolna i zaradna.

Przy opracowaniu Programu dokonano wszechstronnej oceny zewnętrznych i wewnętrznych czynników określających kondycję bieżącą i potencjał rozwojowy, określając skalę problemu przez informacje wynikające m.in. z Diagnozy Problemów Społecznych.

Wobec powyższego, mając również na uwadze treść art. 9a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, niniejszy Program będzie realizowany, a także zarządzany, przez Zespół Interdyscyplinarny (Rozdział V). Trzeba jednak zaznaczyć, że wskazany przepis (art. 9a ust. 1), stanowi iż to gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym. W konsekwencji należy podkreślić konieczność ścisłej i skoordynowanej współpracy między wszystkimi jednostkami gminy, które mogą udzielić wsparcia Zespołowi Interdyscyplinarnemu – przede wszystkim podmioty wskazane jako zasoby instytucjonalne gminy (Rozdział II.4).

Program realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2030 roku.

Źródłem finansowania zadań zawartych w niniejszym Programie są środki własne gminy Szydłowiec oraz środki z budżetu państwa i województwa przeznaczone na realizację programu. Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych mogą być również przeznaczane na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej (w rodzinach z problemem alkoholowym).

Rozdział VII – Prognoza zmian

W związku z przedstawionym celem głównym, a także celami szczegółowymi, zakłada się, iż realizacja Programu w latach 2025-2030 przyczyni się do:

- zredukowanie liczby przypadków przemocy domowej;
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców o przemoc domową, jej przyczynach i skutkach;
- udoskonalenie systemu wsparcia dla osób i rodzin doświadczających przemocy domowej;
- zapewnienie skutecznej ochrony osobom zagrożonym przemocą domową;
- zwiększenie świadomości społecznej o dostępnych formach pomocy w sytuacjach przemocy;
- wzmocnienie zaangażowania społeczności lokalnej i służb publicznych w reagowanie na przemoc domową;
- stworzenie sprawnego i skutecznego systemu pomocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

Rozdział VIII – Monitoring i ewaluacja

Niniejszy Program będzie realizowany i monitorowany przez Zespół Interdyscyplinarny. Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji Programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
- form działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej;
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;
- liczba osób stosujących przemoc domową;
- liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”;
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań;
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w gminie, a także zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Ewaluację Programu prowadzić będzie także Zespół Interdyscyplinarny, we współpracy ze wszystkimi instytucjami realizującymi Program. Zespół Interdyscyplinarny przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedzający.

Zakończenie

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Jednoznacznie odnosi się do tego faktu również polskie prawo, uznając przemoc domową za przestępstwo. Nikt nie ma prawa naruszać praw i dóbr osobistych drugiego człowieka, powodować jego bólu i cierpienia. W sposób szczególny to sformułowanie odnosi się do osób bliskich (członków rodziny). Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc domowa nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Opracowany Program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów strategicznych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą.

Niniejszy Program nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Szydłowiec w podziale na płeć w latach 2021-2023 .	7
Tabela 2 Dane na temat procedury „Niebieskie Karty” w gminie Szydłowiec w latach 2021-2023	11
Tabela 3 Dane na temat działalności Policji w obszarze przemocy domowej w gminie Szydłowiec w latach 2021-2023	12
Tabela 4 Liczba wniosków, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Szydłowcu o podjęcie działań w ramach kompetencji w latach 2021-2023	13